

Chris Butters: Bokomtale for Arkitektnytt - mars 2005 - 3800 tegn m/mellomrom dvs ca 1,5 spalter

**Dominique Gauzin-Müller:
Sustainable Architecture and Urbanism**

Concepts, Technologies, Examples
260 sider, Birkhäuser forlag, ISBN 3-7643-6659-1

Vakker OG bærekraftig arkitektur

Dette er en flott bok om *god* arkitektur som *også* er bærekraftig, og om jeg skal anbefale en bok til arkitekter som er nysskjerrige men fortsatt nølende på temaet, så er det denne. Den har gode tekster, vakre eksempler og retter fokuset på de viktigste prinsipper og løsninger på en oversiktlig måte.

Det er ikke så mange år siden at undertegnede, som andre, hadde en vanskelig jobb med å sette sammen lysbildeforedrag med eksempler på bærekraftig arkitektur som *også* kunne tilfredsstillte de mest kresne fagfellene, nemlig arkitekter. For mange av de første generasjoners miljøbygg viste sine nye ideer i nok så sjabber drakt. Eller i drakt som modernister tåler dårlig, så som antroposofisk eller organisk inspirert formgivning. Andre var ingeniørmessig sett meget innovative men så rett og slett kjedelige ut. Denne boka viser at mange av Europas beste arkitekter nå har engasjert seg grundig i bærekraft og miljøriktig design.

På den andre siden er det tragisk at arkitekter kan være så opptatte av det visuelle, at de snur seg unna bare de ser en bygning eller et boligområde som estetisk sett ikke faller dem i smaken - selv om prosjektet faktisk har svært mye de kunne lære av, for så å kunne dra tilbake til sine egne kontorer og tegne noe som er både miljøvennlig, og et hakk vakrere.

Dominique Gauzin-Müller er selv arkitekt og nyter stadig voksende respekt rundt om i Europa for hennes forfatterskap. Her presenteres et flott utvalg av 29 prosjekter - 6 av urbanisme og 29 bygg, for det meste mellomstore bygg som leilighetskomplekser, kontorer og skoler. Hun har altså bevisst holdt seg unna både de små økobiligene, og megaprojektene (som ofte, slik hun selv poengterer, har meget tvilsomme miljømeritter tross i de store arkitektnavn som står bak). Hennes poeng, som forresten undertegnede gjennom seks år som NABU-leder, har vært å overbevise *arkitekter flest* at dette er noe som ikke bare er viktig, men også kan være vakker. Hun vet at de radikale om enn klossete forsøksprosjektene er kjempe viktige for utviklingen, og at slike må fremdyrkes, men at vi også må overbevise de som har fordømmer at bærekraft-tankegangen fører til *spennende* arkitektur.

Boka går ikke for mye inn på tekniske detaljer, men forklarer på en klar måte hvordan bygningene fungerer, og synliggjør så vel de økologiske som de økonomiske og sosiale bærekraft-mål som fremdyrkes. Bildene akkompagneres av plan- og konstruksjonstegninger. Prosjektene spenner fra Italia i syd til de østerrikske passivhus og til Finland i nord. Noen er kjente men det er flere overraskelser.

Hun omtaler forskjellige tendenser, fra low-tech til high-tech, humanismen og minimalismen, samt ulike strategier og utviklingsprogrammer rundt om i Europa, og gir dermed et nyttig referanseramme i forhold til den foreløpig lunken innsats her i Norge. Eksempler fra seks byer med byøkologi i stor skala gir viktig innsikt i fordelene ved integrering av de ulike bærekraft-målene i en større urbanistisk sammenheng.

Og boka hennes har en viktig kvalitet til. I disse dager florerer det av arkitekturbøker med miljø- eller bærekraft-fanen, mange signert av kjente stjerne navn. Men disse har svært varierende kvalitet. Arkitektur som med andre ord ofte bare *erstatte bærekraft med estetikk*, i stedet for å integrere disse. Omhyllet av grønn, men tåkete og vitenskapelig sett helt uholdbar retorikk. Det er ofte tydelig at forfatterne ikke har mye peiling på naturen, energifysikk, bygningsmaterialenes økologi eller andre bærekraft-temaer. Dette er ikke tilfellet her. Bildene er fine, de, men om en skal forstå bærekraftig design, må *tekstene* i boka leses - særlig innledningsdelene, som gir en kort, men nøktern og usedvanlig godt dekkende oversikt over temafeltet. Ved denne boka kan jeg garantere helt og holdent for tekstens faglig kvalitet.

CB

(anbefalt illustrasjon til omtalen: bildet på omslag er bra, helst i litt større utsnitt for å gjøre motivet mindre abstrakt, se s.206, men kanskje enda bedre i kombinasjon med omslag baksiden, se side 128.)